

Sygnatura akt I C 3105/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Jelenia Góra, dnia 16 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Karolina Krzemińska

Protokolant: Katarzyna Przybylska

po rozpoznaniu w dniu 16-05-2017 r. w Jeleniej Górze

na rozprawie sprawy z powództwa (...) S.A. w K.

przeciwko T. S.

o zapłatę

oddala powództwo

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11 lipca 2016 roku strona powodowa – (...) S.A. w K., reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, domagała się zasądzenia od pozwanej T. S. kwoty 8.670,02 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 maja 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania wskazała, że w wyniku kontroli przeprowadzonej w dniu 17 kwietnia 2015 roku w gospodarstwie domowym pozwanej w miejscowości J., przy ulicy (...) jej służby techniczne stwierdziły nielegalne przyłączenie i pobieranie energii. Z niniejszej kontroli sporządzony został protokół. Powódka podała, iż powyższe skutkowało odpowiedzialnością pozwanej z tytułu nielegalnego pobierania energii elektrycznej na podstawie art. 3 pkt 18 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne. Powołany przepis kwalifikuje opisany wyżej stan faktyczny jako pobieranie paliw lub energii bez zawarcia umowy, z całkowitym albo z częściowym pominięciem układu pomiarowo – rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ, mającą wpływ na zafałszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo – rozliczeniowy. Strona powodowa nadmieniła ponadto, że w dniu 13 maja 2015 roku, zgodnie z obowiązującą w 2015 roku Taryfą Operatora Systemu Dystrybucyjnego oraz w oparciu o sporządzony uprzednio protokół kontroli, tytułem opłaty za nielegalne pobieranie energii elektrycznej wystawiła przeciwko pozwanej notę obciążeniową nr (...) na kwotę 8.670,02 zł, z terminem płatności do dnia 27 maja 2015 roku. Wezwanie pozwanej do dobrowolnej zapłaty spornej kwoty okazało się bezskuteczne.

Dnia 14 września 2016 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Jeleniej Górze, w sprawie pod sygn. akt I Nc 4513/16 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (k. 17), w którym uwzględnił żądanie pozwu w całości.

Pozwana – T. S. złożyła sprzeciw od powyżej opisanego nakazu zapłaty zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa (k. 18 - 19).

W uzasadnieniu wskazała, że prąd nie został jej „wyłączony”, pomimo zaległych płatności. Podała również, iż jej mąż J. S. zmarł 26 listopada 2012 roku. Wyjaśniła, że za pobrany prąd płaci z emerytury od kwietnia 2016 roku. Stwierdziła, iż skoro reguluje płatności za prąd, to nie powinno być prowadzone przeciwko niej postępowanie z tytułu nielegalnego pobierania energii elektrycznej. Wskazała, że umowę na dostawę prądu podpisała 20 kwietnia 2015 roku.

W odpowiedzi na sprzeciw strona powodowa podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko wyjaśniając dodatkowo, że w stanie faktycznym niniejszej sprawy nielegalny pobór energii elektrycznej polegał na pobieraniu jej z sieci bez zawarcia umowy, która została wypowiedziana w dniu 12 czerwca 2013 roku z uwagi na istniejące zadłużenie. Następstwem wypowiedzenia umowy było dokonane w dniu 08 sierpnia 2013 roku wyłączenie zasilania odbiorcy w zabezpieczeniu przed licznikowym. Pozwana na skutek samodzielnego podłączenia zabezpieczenia przed licznikowego korzystała z energii elektrycznej(k. 32).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 lutego 2002 r. mąż pozwanej - J. S. zawarł z poprzednikiem prawnym stron powodowej - Zakładem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w J. umowę przesyłu i sprzedaży energii elektrycznej nr (...) dotyczącą dostarczania energii elektrycznej do lokalu położonego w J., przy ulicy (...) (§1 ust. 2 umowy). Zawierając umowę zobowiązał się do odbioru energii elektrycznej i do zapłaty należności określonych na podstawie cen i stawek opłat zatwierdzonych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

okoliczność niesporna

a nadto

dowód: - umowa przesyłu i sprzedaży energii elektrycznej nr

(...) z dnia 12.02.2002 r. – k. 68-70 akt

- informacja z KRS powódki – k. 7-9 akt

J. S. zmarł dnia 26 listopada 2012 roku. Spadek po nim nabyła m.in. pozwana.

okoliczność niesporna

a nadto

dowód: - odpis skrócony aktu zgonu – k 39 akt

- kopia protokołu rozprawy z dnia 28.10.2013r. – k. 81-82 akt

- kopia postanowienia SR z dnia 28.10.2013r. – k. 83 akt

W dniu 12 czerwca 2013 roku (...) Spółka z o.o. z siedzibą we W. sporządziła wypowiedzenie umowy nr (...) z dnia 12.02.2002 r. adresowane do J. S. z uwagi na istniejące zadłużenie z tytułu sprzedaży i dostawy energii elektrycznej na kwotę 1.002,10 zł, które nie zostało uregulowane pomimo uprzedniego, pisemnego wezwania do jego zapłaty, wyznaczenia dodatkowego terminu płatności oraz powiadomienia o możliwości wypowiedzenia umowy.

dowód: - wypowiedzenie umowy z dnia 12.02.2002r. – k. 35 akt

W dniu 08.08.2013r. pracownik poprzednika prawnego powódki, z uwagi na brak dostępu do licznika energii elektrycznej znajdującego się wewnątrz lokalu przy ulicy (...), wyłączył dopływ energii elektrycznej do wskazanego lokalu poprzez wykręcenie zabezpieczenia przelicznikowego znajdującego się na korytarzu w ogólnodostępnej szafce oraz zaplombowanie tej szafki.

dowód: - zeznania świadka W. D. – k.59 akt

- protokół z dnia 12.08.2013r. – k. 33 akt

W dniu 26.08.2013r. (...) Sp. z o.o. wystawiła fakturę vat nr (...) zawierającą rozliczenie końcowe za okres od 26.03.2013r. do 08.08.2013r. i stwierdzającą nadpłatę w wysokości 349,69 zł.

dowód: - rozliczenie zużycia energii – k. 56 akt

- faktura vat z dnia 26.08.2013r. – k. 57akt

Po dniu 08.08.2013r. pozwana korzystała z energii elektrycznej w w/w lokalu.

okoliczność niesporna

a nadto

dowód: - zeznania pozwanej T. S. – k. 59 v akt

Dnia 02.02.2015r., w obecności pozwanej, pracownicy (...) Sp. z o.o. dokonali wymiany na nowy licznika energii elektrycznej zlokalizowanego w spornym lokalu.

okoliczność niesporna

W oparciu o wskazania zdjętego licznika (...) Sp. z o.o. wystawiła w dniu 30.04.2015r. fakturę korygującą vat nr (...) stanowiącą korektę rozliczenia końcowego zawartego w fakturze vat (...).

Wskazano w niej, że po dokonaniu korekty należność do zapłaty wyniosła kwotę 2.818,85 zł i określono termin jej zapłaty na dzień 14.05.2015r.

dowody: - faktura vat z dnia 30.04.2015r. – k. 71 akt,

- rozliczenie końcowe – k.72 akt

- pismo (...) Sp. z o.o. – k. 77 akt

- wydruk wiadomości e-mail – k. 78-79 akt

W dniu 17 kwietnia 2015 roku upoważnieni przedstawiciele strony powodowej stwierdzili w obecności pozwanej, iż w lokalu mieszkalnym położonym przy ulicy (...) w J. ma miejsce pobór energii elektrycznej.

Dokonano wówczas zdjęcia licznika energii elektrycznej założonego w dniu 02.02.2015r.

dowody: - zeznania świadka R. K. – k. 58 akt

- zeznania świadka T. P. – k. 58 v – 59 akt

- protokół kontroli z dnia 17.04.2015 r. – k. 11 akt

- zlecenie OT – k. 12 akt

- upoważnienie do przeprowadzenia kontroli – k. 34 akt

W dniu 13 maja 2015 roku stron powodowa wystawiła dokument obciążeniowy nr (...) za nielegalny pobór energii elektrycznej na kwotę 8.670,02 zł, z terminem płatności na dzień 27 maja 2015 roku.

Pozwana nie uiściła wskazanej kwoty, pomimo skierowanego do niej wezwania do zapłaty.

dowody: - nota obciążeniowa z dnia 13.05.2015 r. – k. 13 akt

- wezwanie do zapłaty z dnia 23.09.2015 r. – k. 15 akt

W dniu 22.06.2015r. (...) Sp. z o.o. w K. wystąpiła z powództwem w elektronicznym postępowaniu upominawczym domagając się zasądzenia od T. S., m.in. kwoty 2.818,85 zł wynikającej z faktury korekty vat nr (...) i uzyskała prawomocny nakaz zapłaty z dnia 15.07.2015r. wydany w sprawie o sygn. akt Nc- e 1117388/15 uwzględniający jej żądanie.

okoliczność niesporna

a nadto

dowód: - odpis pozwu – k. 48-50 akt,

- odpis nakazu zapłaty – k. 50 v akt

- potwierdzenie odbioru – k. 51 akt

- postanowienie z dnia 19.11.2015r.- k. 52 akt

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie powódka dochodziła opłaty za nielegalny pobór energii, wynikającej z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst. jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 220).

Zgodnie z jego treścią w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne może:

1) pobierać od odbiorcy, a w przypadku, gdy pobór paliw lub energii nastąpił bez zawarcia umowy, może pobierać od osoby lub osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię opłatę w wysokości określonej w taryfie, chyba że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności albo

2) dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych.

Definicja ustawowa nielegalnego poboru paliw lub energii znajduje się zaś w art. 3 pkt 18 Prawa Energetycznego. Ustawodawca uznaje za nielegalny pobór energii pobieranie paliwa lub energii bez zawarcia umowy, z całkowitym lub częściowym pominięciem układu pomiarowego albo poprzez ingerencję w układ pomiarowo-rozliczeniowy.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy nielegalny pobór energii elektrycznej przez pozwaną miał polegać na pobieraniu jej z sieci strony powodowej bez zawarcia umowy. Pozwana nie kwestionowała faktu poboru energii do czasu przeprowadzenia kontroli w dniu 17.04.2015r., zaprzeczyła jednak temu, aby odbywało się to bez zawarcia stosownej umowy, wskazując, iż „korzystała” z umowy zawartej przez jej zmarłego męża i aż do czasu wskazanej kontroli nie wiedziała nic o jej wypowiedzeniu. Fakt dokonywania poboru energii elektrycznej przez pozwaną został dodatkowo wykazany dowodem z zeznań świadków R. K. i T. P., którym sąd dał wiarę w tym zakresie oraz dowodem w postaci protokołu przeprowadzonej kontroli.

W przedmiotowej sprawie niespornym było również, iż poprzednika prawnego strony powodowej łączyła z mężem pozwanej umowa przesyłu i sprzedaży energii elektrycznej z dnia 12.02.2002r. a także fakt, iż mąż pozwanej zmarł w dniu 26 listopada 2012r.

W pierwszej kolejności należało więc rozważyć kwestię istnienia, bądź jego braku pomiędzy stronami umowy o sprzedaż i dostarczanie energii elektrycznej.

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości fakt, iż wskazana umowa nie ulega rozwiązaniu na skutek śmierci jej strony – męża pozwanej. Przepisy Prawa energetycznego nie wprowadzają szczególnych postanowień, regulujących zasady ustania umowy, na podstawie której dostarcza się energię. W związku z cywilnoprawnym charakterem tej umowy do kwestii nieuregulowanych w w/w ustawie zastosowanie mają zatem przepisy Kodeksu cywilnego. Zgodnie zaś z treścią art. 922 § 1 i 2 k.c. prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób, a do spadku nie należą jedynie prawa i obowiązki zmarłego ściśle związane z jego osobą, jak również prawa, które z chwilą jego śmierci przechodzą na oznaczone osoby niezależnie od tego, czy są one spadkobiercami. W przypadku natomiast gdy zobowiązanie ma charakter majątkowy, a taki właśnie charakter ma zobowiązanie łączące strony umowy o dostarczanie energii elektrycznej, stosunek prawny co do zasady wiąże także spadkobierców, a więc może być kontynuowany, chyba że sama umowa zawierałaby postanowienia przeciwnie.

Pozwana przyznała, iż nabyła spadek po zmarłym mężu, co sąd dodatkowo potwierdził w elektronicznych urzędzenia ewidencyjnych sądu. Powódka okoliczności tej zresztą nie zaprzeczyła (art. 230 kpc). Jako spadkobierczyni męża pozwana była więc związana treścią zawartej przez niego umowy.

W następnej kolejności rozważenia wymagało więc czy umowa ta została pozwanej skutecznie wypowiedziana.

Zgodnie z treścią art. 61 §1 zd. 1 kc oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią.

O skutecznym wypowiedzeniu umowy można mówić dopiero w momencie, gdy oświadczenie o wypowiedzeniu zostało pozwanej doręczone.

Zważyć należy, że zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Normie tej w warstwie procesowej odpowiadają art. 3 k.p.c., wedle którego strony zobowiązane są przedstawiać dowody oraz art. 232 k.p.c., stanowiący, że strony zobowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Powódka winna więc była wykazać, iż przed dniem kontroli z 17.04.2015r. pozwanej skutecznie doręczono pismo z dnia 12.06.2013r. zawierające wypowiedzenie umowy. Tymczasem strona powodowa nie przedstawiła potwierdzenia odbioru takiego pisma, choć pozwana, jak już wyżej wskazano, zaprzeczyła temu, aby je otrzymała.

W ocenie Sądu brak było również wystarczających podstaw do przyjęcia, iż pozwana mogła powziąć wiedzę o rozwiązaniu umowy na skutek okoliczności faktycznych.

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanej w części, w której zeznała ona, iż dostawa energii elektrycznej do zajmowanego przez nią lokalu nie została odcięta. Przeczyły im bowiem wiarygodne zeznania świadka W. D. wsparte dowodem z dokumentu w postaci protokołu z dnia 12.08.2013r. Okoliczność odcięcia dostawy energii elektrycznej nie jest jednak równoznaczna z wiedzą pozwanej o tym fakcie. Z zeznań świadka wynikało bowiem, że odcięcie to nastąpiło poprzez wyłączenie zabezpieczenia przelicznikowego (tzw. bezpiecznika) zlokalizowanego na klatce schodowej w miejscu, do którego każdy miał dostęp. Przyczyną takiego sposobu działania był fakt nieobecności odbiorców w lokalu. Pozwana zeznała zaś, iż na miesiące letnie wyjeżdża do córki, zaś w lokalu pozostaje jej pełnoletni syn. W ocenie Sądu brak było więc w przedmiotowej sprawie dowodów, które podważyłyby wiarygodność zeznań pozwanej co do braku jej wiedzy o odcięciu dostawy prądu. Nie można bowiem wykluczyć, aby ponowne podłączenie zabezpieczenia przedlicznikowego („wkręcenie bezpiecznika”) odbyło się bez wiedzy pozwanej.

Brak wykazania przez stronę powodową faktu rozwiązania umowy z pozwaną wykluczał zaś możliwość dochodzenia przez nią opłaty za nielegalne – bezumowne pobieranie przez nią energii elektrycznej, co skutkowało oddaleniem powództwa.

Niezależnie od powyższego, nawet w przypadku wykazania przez stronę powodową faktu skutecznego rozwiązania umowy z pozwaną, powództwo podlegałoby oddaleniu.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało bowiem, iż sprzedawca energii - spółka (...) Sp. z o.o. w K. pobrała już od pozwanej odszkodowanie w kwocie równej wartości pobranej przez nią energii elektrycznej w okresie od dnia 08.08.2013r. (wskazywanego przez powódkę jako data rozwiązania umowy), do dnia 02.02.2015r., w którym to dokonano wymiany liczników u pozwanej.

Na marginesie wskazać jedynie należy, iż wymiana ta mogła utwierdzić jedynie pozwaną w jej przekonaniu o fakcie obowiązywania umowy. Trudno bowiem logicznie wytłumaczyć zachowanie dostawcy, który po rozwiązaniu umowy dokonuje wymiany liczników u osoby, z którą – jak twierdzi – nie wiąże go żadna umowa.

Jakkolwiek z treści faktury korekty z dnia 30.04.2015r. (k. 71) wystawionej przez (...) Sp. z o.o. nie wynika wprost z jakiego powodu została ona wystawiona, to jednak z treści pisma (...) Sp. z o.o. (k. 77) wynika jednoznacznie, że było nim dokonanie odczytu stanu licznika w dniu jego demontażu, tj. 02.02.2015r. Sąd nie dał przy tym wiary temu pismu, w części w której wskazano w nim, iż z uwagi na „skuteczne wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej w dniu 04.06.2013r. należy wnioskować, że zużycie energii wykazane w przedmiotowej korekcie nie dotyczy okresu po dniu 08.08.2013r.” Jak już bowiem wyżej wskazano, w okolicznościach przedmiotowej sprawy niespornym było, iż wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej wcale nie było skuteczne, gdyż pozwana po dniu 08.08.2013r. nadal z niej korzystała – co sama przyznała i który to fakt stanowił podstawę do wystąpienia z niniejszym powództwem. Powyższe fakty jednoznacznie wskazują na to, iż (...) Sp. z o.o. dokonała ponownego rozliczenia pozwanej faktycznie za okres od 26.03.2013r. do 02.02.2015r. (nie zaś do 08.08.2013r. – jak wskazano w fakturze korekcie). Skoro zaś powódka oraz (...) Sp. z o.o. twierdzą zgodnie, iż umowa rozwiązana została z dniem 08.08.2013r., to nie może budzić wątpliwości, że zużycie energii za okres od 08.08.2013r. do 02.02.2015r. nie mogło stanowić należności wynikającej z umowy zawartej przez poprzednika prawnego pozwanej lecz odszkodowanie związane z bezumownym (jak twierdzą te spółki) korzystaniem z energii przez pozwaną.

Z przytoczonej powyżej treści przepisu art. 57 ust. 1 Prawa energetycznego wynika zaś, że przedsiębiorstwa energetyczne dysponują dwiema możliwościami dochodzenia należności z tytułu nielegalnego poboru paliw lub energii. Mogą one bowiem dochodzić opłaty w wysokości określonej w taryfach albo też dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych. Należy przy tym podkreślić, iż ustawodawca użył w treści omawianego przepisu spójnika "albo" stanowiącego alternatywę rozłączną (wykluczającą). Odpowiada ona wyrażeniu: "albo ... albo ..." i dotyczy wyboru między dwoma wykluczającymi się alternatywami. Powyższe oznacza, że dochodzenie opłaty przewidzianej w taryfie wyklucza możliwość dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych i na odwrót.

Z odpisu pozwu oraz prawomocnego nakazu zapłaty uzyskanego przez (...) Sp. z o.o. w elektronicznym postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt Nc- e 1117388/15 wynika zaś, że spółka ta uzyskała już tytuł wykonawczy przeciwko pozwanej obejmujący opisane wyżej odszkodowanie. Powyższe wyłącza więc możliwość dochodzenia przez powódkę opłaty sankcyjnej w przedmiotowym postępowaniu.

Konstatacji tej nie zmienia fakt, iż odszkodowanie uzyskała inna spółka aniżeli ta, która wystąpiła z żądaniem zapłaty w niniejszej sprawie. Poprzednik prawny powódki zawarł bowiem umowę z jednym podmiotem i jego dalsze przekształcenia prawne, w tym podziały, nie mogą mieć znaczenia z punktu widzenia odpowiedzialności pozwanej na podstawie art. 57 ust. 1 Prawa Energetycznego.

Mając powyższe względy na uwadze orzeczono jak w wyroku.